

Sygn. akt III AUa 424/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 listopada 2014 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Grażyna Czyżak (spr.)
Sędziowie:	SSA Małgorzata Gerszewska SSO del. Tomasz Koronowski
Protokolant:	sekr.sądowy Wioletta Blach

po rozpoznaniu w dniu 20 listopada 2014 r. w Gdańsku

sprawy S. F.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji S. F.

od wyroku Sądu Okręgowego w Toruniu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 30 stycznia 2014 r., sygn. akt IV U 2026/13

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 424/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16 października 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., powołując się na art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.), odmówił ustalenia S. F. prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach wskazując, że ubezpieczony nie udowodnił żadnych okresów pracy w szczególnych warunkach.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł S. F. zarzucając tej decyzji błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że nie udowodnił 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, a tym samym nie zostały przez niego spełnione przesłanki konieczne do uzyskania uprawnień do emerytury w niższym wieku emerytalnym, wskutek czego

organ rentowy naruszył przepis art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz § 2 i § 4 rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego.

Wskazując na powyższe ubezpieczony wniósł o:

- zmianę zaskarżonej decyzji w całości poprzez ustalenie mu prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach;
- przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków co do faktu wykonywania przez ubezpieczonego w okresie od dnia 24 czerwca 1971 r. do dnia 26 listopada 1992 r. w trakcie zatrudnienia w Kombinacie Budowlanym w T. na stanowisku malarza prac w szczególnych warunkach, tj. prac malarskich konstrukcji na wysokości oraz malowania minią wymienionych w wykazie A, pozycji 6 oraz w dziale III, pozycji 72 wykazu prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego;
- przeprowadzenie dowodu z przesłuchania ubezpieczonego
- przeprowadzenie dowodu z dokumentów załączonych do odwołania;
- zasądzenie na rzecz wnioskodawcy kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko wyrażone w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 30 stycznia 2014 r. w sprawie IV U 2026/13 Sąd Okręgowy w Toruniu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie.

Podstawę tego rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia i rozważania Sądu I instancji:

S. F. urodził się w dniu (...) W dniu 10 października 2013 r. złożył wniosek o emeryturę, w którym oświadczył, że nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

W efekcie w dniu 16 października 2013 r. (...) Oddział w T. wydał zaskarżoną decyzję o odmowie przyznania prawa do emerytury. Na dzień 01 stycznia 1999 r. organ rentowy przyjął za udowodnione 29 lat, 3 miesiące i 21 dni okresów składkowych oraz 6 dni okresów nieskładkowych. Organ rentowy nie uznał ubezpieczonemu żadnego okresu do stażu pracy w szczególnych warunkach.

W okresie od dnia 01 września 1969 r. do dnia 26 listopada 1992 r. ubezpieczony był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w T. (późniejsza nazwa: Kombinat Budowlany w T.). Początkowo od dnia 01 września 1969 r. był zatrudniony jako uczeń w zawodzie malarza (naukę odbywał w (...) Szkole Budowlanej dla Pracujących (...) Przedsiębiorstwa Budownictwa (...) w T.). Naukę ukończył w dniu 23 czerwca 1971 r. uzyskując zawód malarza budowlanego.

Po ukończeniu szkoły od dnia 24 czerwca 1971 r. ubezpieczony został zatrudniony jako malarz, przy czym początkowo zatrudniono go na okres jednego roku w charakterze malarza - stażysty. Staż faktycznie jednak trwał 8 miesięcy i podczas niego ubezpieczony pracował przy budowie kina (...) przy ul. (...) w T.. W trakcie tej pracy ubezpieczony zajmował się przeważnie malowaniem farbami olejnymi m.in. hali widowiskowej, ale wykonywał też inne czynności zleczone np. prace porządkowe.

W angażach w aktach pracowniczych stanowisko ubezpieczonego określano jako malarz.

W okresie od dnia 28 października 1972 r. do dnia 16 października 1974 r. wnioskodawca odbywał zasadniczą służbę wojskową. Po zakończeniu służby wojskowej został przyjęty do pracy od dnia 21 października 1974 r. na stanowisko malarza. Przed odbyciem służby wojskowej wnioskodawca pracował jako malarz w budynku Spółdzielni (...) w T..

Malował tam grzejniki farbą olejną. Było to malowanie wewnątrz budynku. Po powrocie ze służby wojskowej swoje obowiązki wykonywał w G.-D.. Malował tam minią, a następnie farbą olejną kratownice, węzły cieplne i inne elementy stalowe.

W dniu 01 lipca 1977 r. wnioskodawca uzyskał dyplom mistrza w zawodzie malarza.

W okresie od dnia 20 kwietnia 1982 r. do dnia 05 lipca 1982 r. ubezpieczony był zatrudniony przez Biuro Eksportu (...) Zjednoczenia Budowlanego (...) Osiedla (...) w P. NRD na budowie (...) w P. NRD. Po tym zatrudnieniu ubezpieczony przebywał jeszcze na urlopie wypoczynkowym od dnia 06 lipca 1982 r. do dnia 12 lipca 1982 r.

W okresie od dnia 16 marca 1989 r. do dnia 24 marca 1990 r. ubezpieczony był zatrudniony na budowie eksportowej w ZSRR. Pracował tam przy budowie osiedla mieszkaniowego jako malarz budowlany. Malował elementy na wyposażeniu budynku: balustrady, obudowy kominów, maszty. Swoje obowiązki wykonywał wewnątrz budynków i na zewnątrz budynków.

W trakcie całego swojego zatrudnienia w Kombinacie Budowlanym w T. ubezpieczony wykonywał wyłącznie pracę malarza. Swoje obowiązki wykonywał zarówno w budynkach, jak i na zewnątrz budynków. Wykonywał prace malarskie przy budowie szkół, pawilonów handlowych, zakładów pracy, różnego rodzaju hal, szpitali, budynków mieszkalnych, ciepłociągów. Ubezpieczony nie wykonywał prac przy malowaniu konstrukcji stalowych na wysokości w sposób stały i w pełnym wymiarze czasu pracy (okazjonalnie wykonywał takie czynności, a przede wszystkim malował jedynie pewne elementy konstrukcyjne (np. balustrady balkonowe, maszty antenowe) – a nie konstrukcje stalowe. Ubezpieczony nie malował też stale farbą podkładową tzw. minią.

W budynkach mieszkalnych ubezpieczony wewnątrz malował instalacje centralnego ogrzewania, tj. rury i grzejniki, a także ościeżnice stalowe, a na zewnątrz budynków malował balustrady i balkony stalowe, na dachu kominy wentylacyjne i maszty stalowe antenowe.

Wnioskodawca najpierw przygotowywał do malowania metalowe powierzchnie czyszcząc je szczotką stalową bądź drucianą zrywając w ten sposób stare farby. Następnie malował je podkładem ochronnym – minią czerwoną lub szarą. Minią był to podkład gruntowy z zawartością ołowiu. Ubezpieczony stale minią nie malował. Minią malował elementy metalowe na zewnątrz budynków. Nie malował nią grzejników, czy rur C.O., które były nagrzane przepływającą w nich wodą. Następnie nakładał zewnętrzną warstwę farby kauczukowej lub olejnej. Dużo rur żeliwnych np. kanalizacyjnych malował lakierem asfaltowym. Wnioskodawca częściowo i okazjonalnie swoje obowiązki wykonywał pracując na wysokościach ok. 8-10 metrów, na rusztowaniach malując metalowe elementy budynków, czy też maszty antenowe. Na zewnątrz budynków wnioskodawca również pracował przy malowaniu rurociągów (systemy C.O. – podłączane do budynków). Ubezpieczony pracował również w przy remontach budynków i obiektów przemysłowych (kotłownia, betoniarnia, zakład produkcji prefabrykatów). Wykonywał zasadniczo te same czynności jak przy pracy przy pracach budowlanych. Okazjonalnie ubezpieczony pracował również przy remontach budynków użyteczności publicznej (np. szkół) – wówczas malował ściany pomieszczeń wewnętrznych, ściany klatek schodowych. Lamperie malował farbą olejną. Wykonywał typowe prace malarskie.

Razem z ubezpieczonym pracowali: L. F. (1), R. P., W. S. i J. T.. R. P. był zatrudniony w Kombinacie Budowlanym w T. w okresie od dnia 01 września 1969 r. do dnia 31 sierpnia 1994 r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku ucznia malarza i malarza. W. S. był zatrudniony w tym zakładzie pracy od dnia 15 lipca 1975 r. do dnia 31 sierpnia 1994 r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowiskach: młodszego majstra, majstra, starszego majstra i kierownika robót. J. T. natomiast pracował tam od dnia 01 marca 1969 r. do dnia 30 czerwca 1994 r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowiskach: kierownika robót, z-cy kierownika budowy i kierownika budowy.

R. P. wprawdzie Sąd Okręgowy w Toruniu wyrokiem z dnia 07 marca 2012 r., sygn. akt IV U 2472/11 przyznał prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach w związku z zatrudnieniem na stanowisku malarza konstrukcji stalowych w Kombinacie Budowlanym w T., lecz Sąd Apelacyjny w Gdańsku wyrokiem z dnia 09 listopada 2012 r., sygn. akt III AUa 752/12 zmienił to orzeczenie i oddalił odwołanie, uznając, że R. P. nie wykonywał swoich obowiązków

stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na wysokości, co jest warunkiem zaliczenia tej pracy do pracy w szczególnych warunkach.

Archiwum Kombinatu Budowlanego w T. przejęte przez (...) sp. z o. o. w T. wystawiło w dniu 01 czerwca 2001 r. S. F. świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach, w którym stwierdzono, że był on zatrudniony w Kombinacie Budowlanym w T. od dnia 01 września 1969 r. do dnia 26 listopada 1992 r. i stale, w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace na stanowisku malarza od dnia 24 czerwca 1971 r. do dnia 26 listopada 1992 r. wymienioną w wykazie A, dziale V, pozycja 6, pkt 1 wykazu stanowiącego o pracach wykonywanych w szczególnych warunkach. Przed wydaniem tego świadectwa nie było przeprowadzane przez archiwum postępowanie na okoliczność ustalenia w jakich warunkach pracował wnioskodawca.

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sądowych, w tym w aktach organu rentowego i osobowych wnioskodawcy z Kombinatu Budowlanego w T., a także dowodu z przesłuchania ubezpieczonego i zeznań świadków: L. F. (1), R. P., W. S. i J. T..

Sąd ten dał wiarę dowodom z dokumentów, gdyż były jasne, pełne, rzetelne, a nadto żadna ze stron nie kwestionowała ich autentyczności i mocy dowodowej i nie budziły one także jego wątpliwości.

Odnośnie świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 01 czerwca 2001 r. wystawionego przez archiwum Kombinatu Budowlanego przejęte przez (...) sp. z o. o. w T. podzielił stanowisko organu rentowego, zgodnie z którym mógł je jedynie wystawić pracodawca albo jego następca prawny, a takich uprawnień nie miało Archiwum Kombinatu Budowlanego. Wskazał, że taki wniosek należy wyciągnąć z wykładni § 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Sąd I instancji stwierdził również, że powyższe świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach stanowi dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c. Stanowi zatem wyłącznie oświadczenie wiedzy i jako takie może być podważane w każdy sposób przed sądem w postępowaniu w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych. Sąd nie jest związany oceną charakteru zatrudnienia pracownika dokonaną przez pracodawcę w wystawionym pracownikowi świadectwie pracy, czy w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Służy jedynie celom dowodowym. Dokument ten podlega co do swojej wiarygodności i mocy dowodowej takiej samej ocenie, jak każdy inny dowód (por. wyrok S.N. z dnia 14 maja 2012 r., II PK 238/11, LEX nr 1216861 oraz wyroki: S.A w Krakowie z dnia 09 kwietnia 2013 r., III AUa 808/12, LEX nr 1313299 oraz w Łodzi z dnia 03 kwietnia 2013 r., III AUa 1268/12, LEX nr 1313354).

Za wiarygodne Sąd ten uznał zeznania świadków: L. F. (1), R. P., W. S. i J. T.. Zauważył, że świadkowie, będący pracownikami Kombinatu Budowlanego w T. w spornym okresie, pracowali razem z ubezpieczonym na budowach, zatem mieli niekwestionowane rozeznanie w zakresie wykonywanych przez ubezpieczonego czynności i warunków ich wykonywania. Świadkowie jednoznacznie wskazali, iż ubezpieczony przez okres zatrudnienia w tym przedsiębiorstwie pracował stale jako malarz elementów metalowych na wszystkich budowach prowadzonych przez Kombinat Budowlany w T.. Świadkowie jednakże zeznali, że nie wykonywał on swojej pracy stale na wysokości malując elementy stalowe, ani nie wykonywał swoje prace tylko malując minią.

L. F. (1) zeznał, że prace na wysokości wnioskodawca nie wykonywał stale. Pracował też przy malowaniu kotłowni, hydroforni, hal produkcyjnych, betoniarni, hali maszyn, hal naprawczo-warsztatowych. Malował zarówno w budynkach przemysłowych, jak i użyteczność publicznej - w szkołach oraz w budynkach mieszkalnych. R. P. dodał natomiast, że ubezpieczony rury ciepłownicze malował wewnątrz budynków za pomocą farb chlorokauczukowych, a rury kanalizacyjne za pomocą lakieru asfaltowego. Wskazał, że ubezpieczony generalnie malował różnymi środkami, nie tylko stale minią. Za prace na wysokości świadek uznawał prace przy malowaniu elementów metalowych balkonów, kominów i masztów na dachach. Świadek też potwierdził, że częściowo wnioskodawca pracował w piwnicach malując rury ciepłownicze. W. S. potwierdził również zeznania pozostałych świadków i dodał, że ciepłociągi ubezpieczony malował na zewnątrz zarówno na wysokości za pomocą podnośników, jak i w wykopach. J. T. dość

dokładnie natomiast opisał zakres czynności wnioskodawcy wewnątrz budynków, że oprócz malowania rur C.O., hydroformi farbami stalowymi malował również grzejniki. Nie zawsze używał jako podkładu mini.

Zdaniem Sądu Okręgowego zeznania tych świadków były zbieżne z wyjaśnieniami S. F., który szczegółowo wskazał zakres wykonywanych przez niego czynności. Opisał, że pracował jako malarz elementów metalowych i tę pracę wykonywał również w pełnym wymiarze czasu pracy i stale, jednakże nie była to praca wykonywana stale na wysokościach przy malowaniu konstrukcji stalowych, ani wykonywana stale przy malowaniu minią. Jako prace na wysokości wnioskodawca podał malowanie balustrad i balkonów oraz na dachach malowanie masztów i kominów, a także malowanie ciepłociągów na wysokości 8-10 metrów przy pomocy podnośników tzw. suwnic. Inne czynności malarskie wykonywał wewnątrz budynków przemysłowych, użytkowych i mieszkalnych. Malował tam elementy metalowe w kotłowniach – rury ciepłownicze, a także grzejniki.

Sąd I instancji uznał, że wszystkie powyższe zeznania były logiczne, spójne, co do zasady wzajemnie zgodne i niesprzeczne z pozostałym materiałem dowodowym w postaci dokumentów znajdujących się w aktach osobowych. W ocenie tego Sądu stanowiły miarodajny środek dowodowy do ustalenia faktycznych warunków zatrudnienia wnioskodawcy w spornym zakładzie pracy.

Przechodząc do rozważań prawnych w pierwszej kolejności Sąd Okręgowy odniósł się do regulacji zawartej w art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (aktualny tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) – obowiązującej od dnia 01 stycznia 2013 r. w brzmieniu ustalonym ustawą z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2012 r., poz. 637) - w myśl której urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku w przypadku mężczyzn – 60 lat, jeżeli w dniu 01 stycznia 1999 r. spełnili łącznie niżej wymienione warunki:

- osiągnęli okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat,
- posiadają co najmniej 15 – letni okres wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zgodnie z rozporządzeniem w sprawie wieku emerytalnego, a nadto:
- nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego, a w przypadku przystąpienia złożyli wniosek o wykreślenie z funduszu i przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na dochody budżetu państwa.

W przedmiocie określenia wymaganego wieku emerytalnego, rodzajów prac lub stanowisk oraz warunków na podstawie których przysługuje ubezpieczonemu prawo do tzw. wcześniejszej emerytury przepis art. 32 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS odsyła do „przepisów dotychczasowych”. Stosowne regulacje – stanowiące obecnie obowiązujące prawo - zawarte są w rozporządzeniu w sprawie wieku emerytalnego.

W myśl § 2 ust. 1 przedmiotowego rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do wcześniejszej emerytury są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Pojęcie pracy wykonywanej stale należy rozumieć jako pracę wykonywaną na danym stanowisku pracy, zgodnie z rozkładem czasu pracy i w pełnym wymiarze czasu pracy, ustalonym dla danego stanowiska. W związku z powyższym nie będzie uznawana za taką pracę praca wykonywana np. w połowie wymiaru czasu pracy lub tylko kilka lub kilkanaście dni w miesiącu. Natomiast wykazy prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zostały zawarte w wykazach A i B stanowiących załącznik do tegoż rozporządzenia.

W przepisie § 1 ust. 2 i 3 rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego w zakresie sprecyzowania stanowisk pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach znajduje się odsyłanie do odpowiednich przepisów resortowych.

Sąd I instancji zważył, że w sprawie poza sporem była okoliczność, iż S. F. osiągnął z dniem 15 października 2013 r. przewidziany przepisami prawa wiek emerytalny oraz że posiada wymagany staż ubezpieczeniowy. Organ rentowy w celu ustalenia uprawnień do emerytury uwzględnił na dzień 01 stycznia 1999 r. 29 lat, 3 miesiące i 27 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Organ rentowy nie kwestionował także faktu nie przystąpienia przez wnioskodawcę do otwartego funduszu emerytalnego.

Istota sporu w niniejszym postępowaniu koncentrowała się natomiast wokół ustalenia czy praca świadczona przez S. F. w okresie od dnia 24 czerwca 1971 r. do dnia 26 listopada 1992 r. w Kombinacie Budowlanym w T. (wcześniejsza nazwa: (...) Przedsiębiorstwo Budownictwa (...) w T.) w charakterze malarza, była pracą w szczególnych warunkach jako malarza konstrukcji stalowych na wysokościach lub praca malarza minią, a w konsekwencji, czy wnioskodawca spełnił ostatnią przesłankę do przyznania prawa do wcześniejszej emerytury.

W tym miejscu Sąd Okręgowy wskazał, że zgodnie z § 2 ust. 2 rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego okresy pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy. Organ rentowy, rozpoznając wniosek w sprawie prawa do emerytury z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach, może uwzględnić wyłącznie te okresy pracy w szczególnych warunkach, które zostały uwodnione na podstawie prawidłowo wystawionych powyższych dokumentów bądź zaświadczenia stwierdzającego charakter i stanowisko pracy w warunkach szczególnych w określonych okresach (por. § 22 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe - Dz. U. z 2011 r. Nr 237, poz. 1412 ze zm. oraz § 21 ust. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń - Dz. U. z 1983 r. Nr 10, poz. 49 ze zm. - obowiązującego w dacie wystawienia świadectwa pracy w szczególnych warunkach przez Archiwum Kombinatów Budowlanych w T. przejęte przez (...) sp. z o.o. w T., tj. w dniu 01 czerwca 2001 r.).

Dokumenty te są dla organu rentowego wiążące nie tylko w pozytywnym, ale i w negatywnym tego słowa znaczeniu. Oznacza to, że z jednej strony przedłożone świadectwo pracy jest dowodem na fakt wykonywania przez zainteresowanego pracy w szczególnych warunkach, a z drugiej strony brak takiego świadectwa, czy nieprawidłowo wypełnione, uniemożliwia ustalenie tej okoliczności za pomocą innych środków dowodowych.

Niemniej w powyższym wypadku – braku bądź zakwestionowania przez organ rentowy powyższych środków dowodowych – zainteresowany może dochodzić ustalenia tych okoliczności w postępowaniu sądowym, w którym w myśl art. 472 i 473 k.p.c. powyższe obostrzenia nie obowiązują. Sąd ubezpieczeń społecznych nie jest bowiem związany środkami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organem rentowym. W postępowaniu o świadczenie emerytalno – rentowe dopuszczalne jest – jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 27 maja 1985 r. w sprawie III UZP 5/85 – przeprowadzenie przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych dowodu z zeznań świadków na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jeżeli zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy z powodu jego likwidacji lub zniszczenia dokumentów dotyczących zatrudnienia. Okres pracy w warunkach szczególnych można również ustalić w postępowaniu sądowym na podstawie akt osobowych pracownika (umowy o pracę, świadectwa pracy, angaży, innych dokumentów). Zaliczenie nie udokumentowanych, spornych okresów pracy w szczególnych warunkach do stażu pracy uprawniającego do wcześniejszej emerytury wymaga przy tym dowodów nie budzących wątpliwości, spójnych i precyzyjnych.

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania prawne Sąd I instancji stwierdził, że zasadniczo stanowisko pracy malarza konstrukcji metalowych na wysokości należy do stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach. Jest one wymienione w wykazie A, dziale V „Prace w budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych”, pod pozycją 6 „Prace malarskie konstrukcji na wysokości” załącznika do rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego. Ponadto jest ono wskazane w załączniku nr 1 do zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 01 sierpnia 1983 r. (Dz. Urz. M.BiP.M.B. z dnia 06 grudnia 1983 r. Nr 3, poz. 6) w Dziale V „W budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych”, pod pozycją 6 „Prace malarskie

konstrukcji na wysokości”, punkt 1 – stanowisko malarza konstrukcji metalowych i urządzeń przemysłowych. W wykazie A tegoż zarządzenia resortowego wymieniono też w Dziale III „W hutnictwie i przemyśle metalowym”, tytuł „Prace różne w hutnictwie i przemyśle metalowym”, pod pozycją 72 „Malowanie minią”, punkt 1 – malarza minią – co dopowiada wykazowi A w Dziale III „W hutnictwie i przemyśle metalowym”, tytuł „Prace różne w hutnictwie i przemyśle metalowym”, pod pozycją 72 „Malowanie minią” załącznika do rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego.

Sąd Okręgowy zauważył także, że zarządzenia resortowe, określające stanowiska pracy w szczególnych warunkach w poszczególnych branżach, utraciły moc prawną z dniem 31 grudnia 1998 r. i mogą mieć jedynie pewne znaczenie w sferze dowodowej, tj. może z nich płynąć domniemanie faktyczne, że prace na stanowiskach w nim wymienionych w istocie były wykonywane w szczególnych warunkach (por. wyrok S.N. z dnia 16 listopada 2010 r., I UK 124/10, LEX nr 707404).

W ocenie tego Sądu zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwolił ustalić, że w okresie zatrudnienia w Kombinacie Budowlanym w T. od dnia 01 września 1969 r. do dnia 23 czerwca 1971 r. wnioskodawca uczył się zawodu malarza budowlanego w szkole przyzakładowej i nie wykonywał zatem pracy malarza konstrukcji metalowych na wysokości. Po ukończeniu szkoły od dnia 24 czerwca 1971 r. ubezpieczony został zatrudniony jako malarz, lecz faktycznie przez pierwsze 8 miesięcy odbywał staż, podczas którego pracował przy budowie kina (...) przy ul. (...) w T.. Wnioskodawca zajmował się przeważnie malowaniem farbami olejnymi m.in. hali widowiskowej, ale wykonywał też inne czynności zlecone np. sprzątanie, a zatem nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązków na stanowisku wymienionym powyżej.

W dalszym okresie zatrudnienia w Kombinacie Budowlanym w T. aż do dnia 26 listopada 1992 r. ubezpieczony pracował na stanowisku malarza konstrukcyjnych elementów metalowych budynków. Warunkiem zaliczenia do stażu pracy malarza konstrukcji metalowych jest to, aby wyłącznie wykonywał on czynności na wysokości. Tym samym brak było podstaw do przyjęcia, że pracę w szczególnych warunkach wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Wnioskodawca malował bowiem wszystkie elementy metalowe znajdujące się na zewnątrz i wewnątrz budynków – i tylko okazjonalnie czynności malarskie wykonywał na wysokości.

Sąd I instancji zauważył też, że nie zawsze ubezpieczony elementy metalowe malował farbą podkładową minią z zawartością ołowiu. Minią bowiem nie mógł malować rur ciepłowniczych, które nie były zabezpieczone. Malował nią tylko rury ciepłownicze zaizolowane oraz te, które się nie nagrzewały (przenosiły zimną wodę). Jak sam zeznał stale minią nie malował. Tak opisany charakter pracy wnioskodawcy potwierdzają zgodnie zeznania świadków i jest on w pełni zbieżny z wyjaśnieniami wnioskodawcy.

Jeśli chodzi o okres od dnia 20 kwietnia 1982 r. do dnia 05 lipca 1982 r. to ubezpieczony był zatrudniony przez Biuro Eksportu (...) Zjednoczenia Budowlanego (...) Osiedla (...) w P. NRD na budowie (...) w P. NRD, a w okresie od dnia 16 marca 1989 r. do dnia 24 marca 1990 r. wnioskodawca był zatrudniony na budowie eksportowej w ZSRR. Pracował tam jako malarz i wykonywał różne czynności. Swoje obowiązki wykonywał jednak wewnątrz budynków i na zewnątrz budynków, zatem nie wykonywał wyłącznie pracy malarza konstrukcji metalowych na wysokości, czy malarza minią.

W świetle powyższego nie budzi wątpliwości Sądu Okręgowego, że do obowiązków wnioskodawcy należały wszystkie obowiązki malarskie związane z malowaniem elementów metalowych na zewnątrz budynków, jak i w pomieszczeniach, w piwnicach, kotłowniach, hydroforniach, halach produkcyjnych. Wnioskodawca zatrudniony zatem w charakterze malarza budowlanego wykonywał w zasadzie wszystkie możliwe prace malarskie i nie były to tylko prace malarskie na wysokości, czy prace malarskie farbą podkładową minią z zawartością ołowiu.

Rozpoznając sprawę S. F. Sąd ten miał na względzie stanowisko orzecznictwa sądowego, zgodnie z którym nie byłaby nieuprawniona wykładnia regulacji dotyczącej emerytury za pracę w szczególnych warunkach, która pozwalałaby obejmować nią także tych pracowników, których pełny wymiar czasu pracy zajmował nie tylko jeden rodzaj pracy w szczególnych warunkach, lecz również inne rodzaje prac z poszczególnych pozycji i działów wykazu A rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego, które pracownik wykonywał stale w zatrudnieniu (por. wyroki S.N.: z dnia 27 stycznia

2012 r., II UK 103/11, LEX nr 1130388 i z dnia 07 lutego 2012 r., I UK 227/11 oraz wyrok S.A. w Krakowie z dnia 10 września 2013 r., III AUa 520/13, LEX nr 1372284).

Podobne stanowisko Sąd Najwyższy zajął w wyroku z dnia 07 lutego 2012 r. w sprawie I UK 227/11 i w wyroku z dnia 04 czerwca 2008 r. w sprawie II UK 306/07, publik. OSNP 2009/21-22/290 wskazując, że nie jest dopuszczalne uwzględnianie do okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wymaganych do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika (por. wyrok S.A. w Gdańsku z dnia 12 lutego 2013 r., III AUa 1386/12, LEX nr 1289750, czy też wyrok S.A. w Krakowie z dnia 18 lutego 2013 r., III AUa 1303/12).

Sąd I instancji wskazał, że nawet gdyby przyjąć, że ubezpieczony w ramach podstawowych obowiązków wykonywał pewne czynności na wysokości przy malowaniu „konstrukcji stalowych” oraz prace malarskie minią - to nie można jednak przyjąć, że obie prace wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Sąd ten podkreślił bowiem, że wykonywał on również czynności malarskie wewnątrz budynków i nie było to malowanie wyłącznie minią, ale innymi farbami: chlorokauczukowymi, olejnymi i lakierem asfaltowym.

Reasumując powyższe rozważania uznał, że ustalony w sprawie stan faktyczny pozwolił przyjąć, iż praca świadczona przez wnioskodawcę od dnia 01 września 1969 r. do dnia 26 listopada 1992 r. w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w T. (Kombinacie Budowlanym w T.) nie była pracą w warunkach szczególnych wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Przyjmując, że ubezpieczony nie spełnił ostatniej przesłanki do przyznania mu emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach i jego odwołanie należało oddalić, na mocy art. 477 (14) § 1 k.p.c., Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł S. F. zaskarżając ten wyrok w całości i zarzucając mu:

I) naruszenie prawa materialnego, tj. art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) w zw. z § 2 i § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) poprzez ich niewłaściwe zastosowanie w stanie faktycznym sprawy i w konsekwencji nie uznanie, że ubezpieczony legitymuje się wymaganym 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych, mimo że prawidłowe ustalenie stanu faktycznego powinno prowadzić do konkluzji, że w okresie między 24 czerwca 1971 r., a 26 listopada 1992 r. jego praca odpowiadała swoim rodzajem i charakterem stanowiskom wymienionym w wykazie A, dziale V, pozycji 6 oraz w dziale III, pozycji 72 wykazu prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego, zamieszczonego w załączniku do rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego i stanowiła pracę o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości;

II) naruszenie prawa procesowego, które miało wpływ na wynik sprawy, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnej oceny materiału dowodowego polegający na pominięciu w tej ocenie tej części zeznań świadków: L. F. (2), R. P., W. S. i J. T., w której wszyscy wyżej wymienieni wprost wskazywali, iż w latach 1971 - 1992 w Kombinacie Budowlanym funkcjonowały dwie odrębne „brygady malarskie”: pierwsza, w której zatrudnieni byli malarze, których praca polegała na malowaniu wewnątrz budynków i druga, do której należeli tylko świadek R. P. oraz ubezpieczony, której wyłącznym zadaniem było wykonywanie prac malarskich konstrukcji na wysokości i która nigdy nie pracowała wewnątrz budynków, przy tzw. „pracach wykończeniowych”, a nadto na wybiórczej ocenie zeznań wszystkich świadków i przywołaniu przy uzasadnieniu wyroku tylko tych fragmentów zeznań świadków podkreślających fakt sporadycznego wykonywania przez ubezpieczonego prac nie będących pracami w szczególnych warunkach, podczas gdy ogólny sens wypowiedzi wszystkich świadków sprowadzał się do tego, że ubezpieczony przez cały okres zatrudnienia w Kombinacie Budowlanym wykonywał prace malarskie konstrukcji na wysokości oraz

malowanie minią, będące pracami w szczególnych warunkach, tj. o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości.

W uzasadnieniu apelacji skarżący dokonał streszczenia postępowania sądowego-pierwszoinstancyjnego w niniejszej sprawie oraz wskazał, że Sąd I instancji dokonał wybiórczej oceny zeznań świadków i przesłuchania wnioskodawcy, przywołując te tylko fragmenty zeznań świadków, w których wspominają oni o sporadycznym wykonywaniu przez ubezpieczonego prac nie będących pracami w szczególnych warunkach (np. o malowaniu ścian pomieszczeń wewnętrznych, czy malowaniu grzejników czy rur CO), podczas gdy ogólny sens wypowiedzi wszystkich świadków sprowadzał się do tego, że wnioskodawca przez cały okres zatrudnienia w Kombinacie Budowlanym wykonywał prace o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości, tj. malował konstrukcje na wysokości oraz malował minią. W tym kontekście Sąd ten całkowicie pominął np. te fragmenty zeznań świadków, w których wszyscy wyżej wymienieni wskazywali, iż w latach 1971 - 1992 w Kombinacie Budowlanym funkcjonowały dwie odrębne „brygady malarskie”: pierwsza, każdorazowo „przypisana” do konkretnej budowy, w której zatrudnieni byli malarze, których praca polegała na malowaniu wewnątrz budynków i druga, do której należeli tylko świadek R. P. oraz ubezpieczony, której wyłącznym zadaniem było wykonywanie prac malarskich konstrukcji na wysokości i która nigdy nie pracowała wewnątrz budynków, przy tzw. pracach wykończeniowych, nie była też „przypisana” do konkretnej budowy, lecz realizowała zadania na konkretnej budowie, zgodnie ze zgłaszanym ad hoc zapotrzebowaniem.

Zdaniem apelującego wszechstronna analiza całokształtu wypowiedzi świadków i ubezpieczonego prowadzi do jednoznacznego wniosku, że w trakcie zatrudnienia w Kombinacie Budowlanym w T. przez dominującą część każdego dnia malował elementy konstrukcyjne na wysokości bądź też malował minią. To właśnie z racji stałego wykonywania prac malarskich na wysokości ubezpieczony każdorazowo kierowany był na badania okresowe ze skierowaniem „kandydat do pracy na wysokości”. Wszyscy świadkowie zgodnie zeznali, że ubezpieczony jedynie okazjonalnie, na zasadzie wyjątku, wykonywał prace leżące poza jego stałym zakresem obowiązków, tj. prace nie będące pracami w szczególnych warunkach - co żadną miarą nie powinno stanowić okoliczności uniemożliwiającej uznanie jego pracy za pracę w szczególnych warunkach, wykonywaną stale i w pełnym wymiarze godzin.

Wnioskodawca powołał się na stanowiska wyrażone w wyrokach: Sądu Okręgowego w Ostrołęce z dnia 20 grudnia 2013 r. w sprawie III U 1017/13 i Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 09 września 2013 r. w sprawie IV U 741/13 oraz stwierdził, że okazjonalne tylko wykonywanie prac malarskich nie na wysokości, czy też sporadyczne malowanie farbą inną niż miniowa (co stanowi przecież integralną część pracy każdego malarza) nie wyłącza zakwalifikowania jego pracy jako pracy w szczególnych warunkach.

W konkluzji apelacji skarżący wnosił o:

- 1) zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez przyznanie ubezpieczonemu prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach,
- 2) zasądzenie na rzecz ubezpieczonego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego za I i II instancję.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja S. F. nie zasługuje na uwzględnienie, ponieważ nie zawiera zarzutów skutkujących uchyleciem lub zmianą wyroku Sądu I instancji.

Z treści apelacji wynika zarzut naruszenia prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie przez ten Sąd granic swobodnej oceny dowodów przy ocenie zeznań świadków i uznanie, że nie dają one podstaw do przyjęcia, że w okresie zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w T. (kombinacie Budowlanym w T.) od dnia 24 czerwca 1971 r. do dnia 26 listopada 1992 r. ubezpieczony wykonywał prace w szczególnych warunkach, o których mowa w poz. 72, działu III i w poz. 6, działu V wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub

w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm., nazywanej dalej rozporządzeniem w sprawie wieku emerytalnego) stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Skuteczne postawienie zarzutu sprzeczności istotnych ustaleń ze zgromadzonymi dowodami lub naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, lub nie uwzględnił wszystkich przeprowadzonych w sprawie dowodów, jedynie to bowiem może być przeciwstawione uprawnieniu do dokonywania swobodnej oceny dowodów (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2004 r. w sprawie III CK 245/04, publik. LEX 174185).

Wykazanie przez stronę, że sąd naruszył art. 233 § 1 k.p.c. oraz że fakt ten mógł mieć istotny wpływ na wynik sprawy, nie może być zastąpione odmienną interpretacją dowodów zebranych w sprawie (por. wyrok S.N. z dnia 10 kwietnia 2000 r. w sprawie V CKN 17/00, publik. LEX nr 40424).

W ocenie Sądu II instancji apelujący nie zdołał wykazać wadliwości rozumowania Sądu Okręgowego z punktu widzenia zaprezentowanych powyżej kryteriów.

Sąd Apelacyjny w pełni podziela ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji i przyjmuje je za własne, a zatem nie zachodzi potrzeba ich powtarzania w tym uzasadnieniu (por. wyrok S.N. z dnia 11 czerwca 1999 r. w sprawie II CKN 391/98, publik. LEX nr 523662).

Spór w niniejszej sprawie dotyczy kwestii spełniania przez wnioskodawcę, wynikających z treści art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm., nazywanej dalej ustawą emerytalną), przesłanek ustalenia mu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

Stosownie do treści art. 184 ust. 1 ustawy emerytalnej ubezpieczonym (mężczyznom) urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje prawo do emerytury po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 ustawy emerytalnej (60 lat - § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego), jeżeli w dniu wejścia tej ustawy w życie, tj. w dniu 01 stycznia 1999 r. osiągnęli: okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 ustawy emerytalnej (co najmniej 25 letni).

Takim ubezpieczonym przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 ustawy emerytalnej pod warunkiem nie przystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (art. 184 ust. 2 ustawy emerytalnej w brzmieniu obowiązującym od dnia 01 stycznia 2013 r.).

W przedmiotowej sprawie organ rentowy kwestionuje spełnianie przez S. F. przesłanki ustalenia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym w postaci osiągnięcia w dniu wejścia ustawy emerytalnej w życie, tj. w dniu 01 stycznia 1999 r., wymaganego w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku obniżonym, okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach, tj. co najmniej 15 - letniego (art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej w zw. z § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego).

Dla oceny kwestii spełniania tej przesłanki kluczowa jest odpowiedź na pytanie, czy okres zatrudnienia ubezpieczonego w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w T. (później Kombinacie Budowlanym w T.) od dnia 24 czerwca 1971 r. do dnia 26 listopada 1992 r. podlega zaliczeniu do wymaganego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

W myśl § 10 ust. 1 pkt 2, obowiązującego od dnia 23 listopada 2011 r., rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. z 2011 r. Nr 237, poz. 1412), zainteresowany zgłaszający wniosek o emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy powinien dołączyć do wniosku m.in. dokumenty stwierdzające okresy uzasadniające prawo do świadczeń i ich wysokość.

Zgodnie z treścią § 2 ust. 2 rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

W toku postępowania administracyjnego w niniejszej sprawie S. F. przedłożył świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 01 czerwca 2001 r. sporządzone przez (...) sp. z o. o. w T., która przejęła archiwum Kombinatu Budowlanego w T. (k. 10 akt ZUS t. I), w którym podano, że ubezpieczony zatrudniony w Kombinacie Budowlanym w T. od dnia 01 września 1969 r. do dnia 26 listopada 1992 r. w okresie od dnia 24 czerwca 1971 r. do dnia 26 listopada 1992 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace na stanowisku malarza wymienionym w pkt 1, poz. 6, działu V, wykazu A rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego.

Sąd II instancji podziela stanowisko, zgodnie z którym w świetle § 2 ust. 2 rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego okresy wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy stwierdzić może pracodawca lub jego następcą prawny, a zatem świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach stwierdzające takie okresy sporządzone przez inny podmiot nie stanowi miarodajnego dowodu potwierdzającego fakt wykonywania takich prac.

Dodatkowo podkreślenia wymaga, że w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach z (...) sp. z o. o. w T. z dnia 01 czerwca 2001 r. (k. 10 akt ZUS t. I) nie oznaczono charakteru wykonywanych prac ściśle według wykazu, działu i pozycji rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego.

W związku z powyższym zasadne jest przyjęcie, że świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 01 czerwca 2001 r. sporządzone przez (...) sp. z o. o. w T. nie jest miarodajne dla ustalenia faktu wykonywania przez S. F. stale i w pełnym wymiarze czasu prac w szczególnych warunkach w okresie zatrudnienia w Kombinacie Budowlanym w T. od dnia 24 czerwca 1971 r. do dnia 26 listopada 1992 roku.

Jednocześnie wskazać należy, że w świadectwie pracy sporządzonym przez (...) -Budowlaną sp. z o. o. w T. z dnia 26 listopada 1992 r. (k. 10-10v. akt sprawy) ten zakład pracy nie stwierdził okresów wykonywania prac w szczególnych warunkach.

Podkreślenia wymaga jednak, że w sądowym postępowaniu odwoławczym fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie mogą być udowadniane wszelkimi środkami dowodowymi przewidzianymi w Kodeksie postępowania cywilnego, a do sądu należy ocena ich wiarygodności (por. wyrok S.N. z dnia 02 lutego 1996 r. w sprawie II URN 3/95, publik. LEX nr 24774).

W związku z powyższym ubezpieczony ma szerokie możliwości udowodnienia faktu świadczenia stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach w spornym okresie zatrudnienia, przy zastosowaniu różnorodnych środków dowodowych.

Zaznaczyć w tym miejscu należy, że w niniejszej sprawie nie jest przedmiotem sporu ani nie budzi wątpliwości fakt wykonywania przez wnioskodawcę w okresie zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w T. (kombinacie Budowlanym w T.) od dnia 24 czerwca 1971 r. do dnia 26 listopada 1992 r. prac w szczególnych warunkach, o których mowa w poz. 72 „Malowanie minią”, działu III „W hutnictwie i przemyśle metalowym” oraz w poz. 6 „Prace malarskie konstrukcji na wysokości”, działu V „W budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych”, wykazu A rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego, a spór dotyczy kwestii, czy prace te były wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, stosownie do treści § 2 ust. 1 rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego.

Za kluczowe dla ustalenia, czy wymienione wyżej prace w szczególnych warunkach wykonywane przez S. F. w spornym okresie zatrudnienia były wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy uznać należy zeznania świadków: L. F. (1) (k. 52 akt sprawy 00:10:09), R. P. (k. 52 akt sprawy 00:25:55), W.

S. (k. 52 akt sprawy 00:41:17) oraz J. T. (k. 52 akt sprawy 00:50:19), którzy w tym okresie pracowali w tym samym zakładzie pracy razem z ubezpieczonym, a zatem mieli możliwość poczynienia bezpośrednich spostrzeżeń dotyczących rodzaju wykonywanych przez niego prac.

Wbrew stanowisku apelującego zasadnie Sąd Okręgowy ustalił, że zeznania tych świadków, potwierdzające fakt wykonywania przez wnioskodawcę w spornym okresie zatrudnienia prac w szczególnych warunkach wymienionych w poz. 72, działu III i w poz. 6, działu V wykazu A rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego, jednocześnie wskazują, że prac tych nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Z zeznań tych wynika bowiem, że S. F. wykonywał też prace wewnątrz budynków i przy pomocy farb olejnych, chlorokauczkowych lub lakieru asfaltowego. Zeznania świadków dają równocześnie podstawy do przyjęcia, że prace te nie miały charakteru sporadycznego, lecz stanowiły stały element prac wykonywanych przez ubezpieczonego. Brak jest zatem podstaw do przyjęcia, że prace w szczególnych warunkach wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, zaś pozostałe prace nie wymienione w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego, miały charakter incydentalny.

Co więcej zeznania świadków we wskazanym wyżej zakresie korespondują z treścią przesłuchania S. F. w charakterze strony (k. 53 akt sprawy 01:02:35), w którym przyznał on, że w spornym okresie zatrudnienia nie wykonywał prac polegających na malowaniu minią oraz prac malarskich konstrukcji na wysokości stale, ale wykonywał również inne prace malarskie.

W świetle przeprowadzonych w przedmiotowej sprawie dowodów wnioskodawca w okresie zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w T. (kombinacie Budowlanym w T.) od dnia 24 czerwca 1971 r. do dnia 26 listopada 1992 roku nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu prac w szczególnych warunkach wymienionych w poz. 72, działu III i w poz. 6, działu V, wykazu A rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego, ponieważ oprócz tych prac wykonywał jeszcze inne prace nie wymienione w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego.

W związku z powyższym nie zachodzą przesłanki z § 2 ust. 1 rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego do zaliczenia tego okresu do okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach wymaganego w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

Sąd Okręgowy uznając, że przeprowadzone w sprawie dowody nie dają podstaw do przyjęcia, że S. F. w spornym okresie zatrudnienia stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywał prace w szczególnych warunkach, o których mowa w poz. 72, działu III i w poz. 6, działu V, wykazu A rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego, dokonał prawidłowej, zgodnej z zasadami logiki i doświadczenia życiowego, oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego.

Za niezasadny uznać zatem należy zarzut naruszenia prawa procesowego, a w szczególności art. 233 § 1 k.p.c.

Do postępowania odrębnego z zakresu ubezpieczeń społecznych, w zakresie postępowania dowodowego, ma zastosowanie - bez żadnych ograniczeń - reguła wynikająca z art. 232 k.p.c., obowiązuje więc zasada kontryktoryjności i dowodzenia swoich twierdzeń przez stronę. (por. wyrok S.N. z dnia 07 stycznia 2010 r. w sprawie II UK 148/09, publik. LEX nr 577847).

W przypadku, gdy strona nie czyni zadość obowiązkowi wskazania dowodów dla stwierdzenia faktów, z których wywodzi skutki prawne, musi się liczyć z niekorzystnymi dla niej następstwami procesowymi w postaci uznania wysuwanych przez nią twierdzeń za nie udowodnione, a w konsekwencji z przegraniem procesu.

W przedmiotowej sprawie to na ubezpieczonym spoczywał obowiązek wykazania, że na dzień 01 stycznia 1999 r. osiągnął okres zatrudnienia w szczególnych warunkach wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, ponieważ to on z powyższego faktu wywodzi skutek prawny w postaci łącznego spełniania wszystkich ustawowych przesłanek do przyznania mu tego świadczenia.

W oparciu o przeprowadzone w sprawie dowody wnioskodawca nie zdołał wykazać, że spełnia sporną przesłankę ustalenia mu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

Ponieważ dla ustalenia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym S. F. musi spełniać łącznie wszystkie przesłanki wynikające z treści z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej, w tym sporną przesłankę osiągnięcia na dzień wejścia w życie ustawy, tj. 01 stycznia 1999 r. okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do tej emerytury, wobec nie spełniania tej przesłanki brak jest podstaw prawnych do przyznania mu tego świadczenia.

W konsekwencji niezasadny jest podniesiony w apelacji zarzut naruszenia prawa materialnego, a w szczególności art. 184 w zw. z § 2 i § 4 rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego.

Stosownie do treści art. 385 k.p.c. sąd drugiej instancji oddala apelację, jeżeli jest ona bezzasadna.

Wobec powyższego, na mocy art. 385 k.p.c., Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji wyroku.